

DAİRE-İ İLİM

Bu varlık âlemi, güneşleri ve yıldızlarıyla, hayvanları ve insanlarıyla, cinleri ve melekleriyle henüz yaratılmamışken, bütün bunların mahiyetleri Allah'ın ezeli ilminde mevcuttu. İşte, daire-i ilim bu mahiyetler âlemidir. Bunlar, ilâhî kudretle varlık sahasına çıkarılırlar. İşte, varlık âleminde boy gösteren bütün bu hakikatler âlemine de daire-i kudret denilir.

Şu ifadelerde, “daire-i ilim ve kudrete” yeni bir mânâ verildiğini görüyoruz:
“Eşya zeval ve ademe gitmiyor, belki daire-i kudretten daire-i ilme geçiyor; âlem-i şhadetten, âlem-i gayba gidiyor; âlem-i tağayyür ve fenadan, âlem-i nura, bekaya müteveccih oluyor.” (Mektubat)

Buna göre, “daire-i ilim” gayb âlemi, “daire-i kudret” ise şhadet âlemidir.

Şu anda yağın yağmurlar, konuşan insanlar, ötüşen kuşlar,..., şhadet âleminde dirler ve daire-i kudrettedirler. ilâhî kudretle var olmuşlar ve vazifelerini ifa etmektedirler. Kudret dairesindeki bu eşya, vazifelerini tamamlayarak dünyadan göç ettiklerinde yine gayb âlemine göçmüş olacaktırlar.